

Beretning Natura 2000 Læsø Lodsejerforening F.m.b.a. driftsår 2014

Sidste år i februar startede Læsø Lodsejerforening som F.m.b.a. Før den periode var vi en kort overgang på ca. et halvt år et amba, men told og skat ville ikke acceptere os, derfor blev vi en forening.

Vi startede med at få en bogholder, som skulle bistå driftsleder Hans Henrik Jørgensen med medlemskartotek, kontrakter mv. det tog lang tid for os at se at det ikke virkede. Det gav så meget bøvvl, at vi valgte at lade revisionsfirmaet BDO hjælpe os videre, og nu kører det.

Vi skiftede rådgivningen fra LandboNord til Agrinord, blandt andet fordi den rådgiver, vi var tilknyttet, fratrådte landboNord uden at vi fik tildelt en ny, som havde overblik.

Omkring ø-støtte søgte vi og håbede på dispensation i forhold til 100 ha. reglen. Det fik vi ikke. Det betyder for de medlemmer som kan udnytte ø-støtten, at de selv søger støtten hjem. (Vi har tilbudt at vi udfylder og står inde for papir og jord)

Vi overtog en blandet flok på 290 dyr (heraf 135 køer) pr. 1/1-2014 - galloway og den er nu vokset til 376 plus dette forårs kalve. Dem har vi lavet aftale med Flemming Strøm om at tage hånd om, hvilket vi er meget tilfredse med

Vi overtog også 50 får, som vi havde vi vanskeligt ved at få passet, så den har vi udlånt til Per Pedersen, det er vi også glade for

Det er ikke lodsejerforeningen, men Life-projektet, der står for at opsætte nye hegn. men da vi overtager arealerne så såre de er hegnet, er det vigtigt for os at være med i processen omkring nye hegn

Prisen for at være medlem af lodsejerforeningen, har i begyndelsen afskrækket nogle, men som vi kommer frem i processen kan de fleste godt forstå, at skal vi sørge for afgræsning og tilskud, hegn hyrdning mv., så er prisen ikke for høj

Når vi kommer så langt, at vi har styr på alle hegn, vil vi til at se på hvorledes vi differentierer prisen både på afgræsning og også på pasning af de enkelte parceller.

Vi har brugt lang tid, sommetider alt for lang tid, på at få enkelte lodsejere, som hegnsmæssig lå inderligt i vejen, dersom de ikke var med i fællesskabet. Den tid har vi brugt, fordi vi ikke ønskede så mange små hegn. Nogle steder er vi nået til enighed med lodsejere, andre steder har vi hegnet parceller ude fordi folk ikke ønskede at være med. Det samlede billede er, at vi langt fra har fået det vi ønskede, men også at vi har fået flere med, som vi aldrig havde turdet håbe på.

Så alt i alt kan vi ikke klage over lodsejere på Læsø. Alle har været positive over for ideen om fællesansøgninger og afgræsning, hyrdning osv., men det er også klart, at folk har deres egne individuelle regnestykker på udgifter og indtægter på deres jord.

Fælleshegn koster, vi har gået stille frem i de eksisterende fælleshegn fordi vi havde for mange andre opgaver, men fremover vil vi opkræve et beløb fra de som ikke er med i foreningen, men som vi afgræsser for. Dersom ejerne ikke indstillet på det, vil vi hegne arealerne fra, da vi ikke har råd til at honorere afgræsserne for arealer vi ikke får indtægter fra. Folk der således kører på frihjul, kostede i sidste græsningsperiode foreningen kr. mellem 220.000,- og 336.000,- afhængig af hvorledes vi gør det op.

Vi havde i året ,der gik ca. 1000 ha . under foreningens vinger, fordelt på knapt 30 hegn afgræsset af ca. 800 dyr (en del samtidig græssende for andre).

For indeværende sæson har vi ca. 1650 ha ,fordelt på ca. 40 hegn og afgræsset af ca. 1300 kreaturer og heste samt ca. 200 får.

Vi har haft den glæde, at flere og flere dyreholdere har bedt om at få deres dyr til at afgræsse på natura 2000 arealer.

Det betyder at størrelsen på vores besætning er ved at være der, hvor vi skal for at sikre at alle indhegnede natura 2000 arealer kan afgræsses.

Det har været et enormt arbejde for Hans Henrik at få disse mange hegn passet sammen med alle de forskellige besætninger. Da der er mange nye hegn, kan der også forekomme hegn, hvor vi har over- eller undervurderet græsningsbehov. Det må vi så rette i løbet af sæsonen.

Vi har holdt 9 bestyrelsesmøder og afholdt et offentligt møde, hvor Life og foreningen her fortalte om vores virke, ellers har vi i bestyrelsen delegeret arbejdet ud til hinanden, og Hans Henrik har mere trukket på bestyrelsens enkeltpersoner.

Omkring kødsalg, startede vi med at melde os under fanerne ved et lille nystartet firma (Fresh Food People). Det har ikke været en ubetinget succes, men vi har lært lidt. Hans Henrik har dyrket sine kontakter til Skagen Food og just fået lavet en prøveslagtning, som Skagen Food var glade for.

Samtidig arbejder vi med restauranter og SuperBrugsen om salg af kød på Læsø, vi regner med at 2015 er et prøveår, men til næste år vil vi have styr på kødafsætning.

Alt i alt et rigtigt begynderår, hvor vi har sprunget fra tue til tue, og hvor det skulle gå op for os i bestyrelsen, hvilken kæmpe opgave foreningen skal løfte i forhold til at holde styr på hele tilskudsdelen af foreningens virke.

Holdt hen med snak af halvrag bogholder, en sendrægtig papirgang i told og skat

Holdt hen af EU-direktoratet med snak om at de nye ordninger blev meget nemmere, hvad de så ikke er.

Vi har fået masse af berettiget og uberettiget skæld ud for vores ageren og endda lever vi og nu kan intet tage pippet fra os.

Vi ved, at uden en forening, havde vi ikke haft et fornuftigt aftalegrundlag afgræsser og lodsejer imellem.

Og vi ved, at Læsøs mål med at hæve værdien af vores naturarealer ved at sørge for højeste afkast for lodsejer og samtidig sikre dyrejere en bedre afregning og bedre afsætning af kød, kræver et fællesskab, som den her forening kan håndtere.

Til sidst vil jeg takke bestyrelsen for godt samarbejde, men i særdeleshed vil jeg sige tak til Hans Henrik for at han har holdt ud. Uden hans overblik var foreningen ilde stedt.